

ขั้นตอนการยกร่างกฎหมายในการปฏิบัติงานเบื้องต้น

โดย กลุ่มกฎหมายและระเบียบ
สำนักกฎหมาย ส.ป.ก.

องค์ความรู้ในการยกร่างกฎหมาย

๑. ต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน กล่าวคือ

๑.๑ มีกรอบนโยบายที่ชัดเจน

๑.๒ มีแผนพัฒนาด้านกฎหมายที่ชัดเจน

๑.๓ กฎหมายมีประสิทธิภาพได้ดำเนินการพัฒนาตามกรอบนโยบายของรัฐและได้ดำเนินการตามขั้นตอน/กรอบระยะเวลาที่กำหนด

๑.๔ คำนึงถึงประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน

องค์ความรู้ในการยกร่างกฎหมาย (ต่อ)

๒. การใช้ถ้อยคำในกฎหมาย

๒.๑ สั้นแต่ได้ใจความ

๒.๒ สามารถสื่อความหมายได้

๒.๓ เลือกใช้ประโยคหรือวิธีการที่จะทำให้ชัดเจน และเข้าใจง่ายที่สุด ไม่สมควรขึ้นต้นประโยคด้วยช้อยกเว้น

๒.๔ เลือกใช้ถ้อยคำที่แสดงกาลเวลาให้เหมาะสม

๒.๕ เลือกใช้ถ้อยคำที่มีความหมายธรรมดา หากจำเป็นต้องใช้ ถ้อยคำที่มีความหมายต่างไป ให้ใช้คำนิยาม

องค์ความรู้ในการยกร่างกฎหมาย (ต่อ)

๓. บทตรวจสอบการยกร่างกฎหมาย (Checklist)

๓.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

๓.๒ มีความจำเป็นต้องตรากฎหมายขึ้นเพื่อให้การทำภารกิจนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่

๓.๓ ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๓.๔ ภาระต่อบุคคลและความคุ้มค่า

๓.๕ มีการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานอื่น และผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากการมีกฎหมายนั้นแล้วหรือไม่

หลักเกณฑ์การร่างกฎหมาย

๑. ร่างกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดกับหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

- ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ

- สอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับแนวนโยบายแห่งรัฐ

๒. ร่างกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับยุทธศาสตร์ และแผนปฏิรูปประเทศ

๓. การร่างกฎหมายต้องคำนึงถึง หรือพิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการและสาระสำคัญ

- พ.ร.บ.อำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

- พ.ร.ฎ.ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

- พ.ร.ฎ.การทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘

จัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น

ให้มีระบบอนุญาตเพียงเท่าที่จำเป็น

๔. ร่างกฎหมายต้องสอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ โดยหน่วยงานของรัฐต้องตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย ดังนี้

ใช้ระบบคณะกรรมการเพียงเท่าที่จำเป็น

ต้องกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่และระยะเวลาการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ให้ชัดเจน

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย

แนวทางการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย

๑. การจัดทำร่างกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ

รับฟังความคิดเห็น

ผ่าน website ของ

หน่วยงาน หรือ

www.lawmendment.go.th

หรือวิธีการอื่นใดก็ได้ ๑๕ วัน

จัดทำรายงานสรุปผล

การรับฟังความคิดเห็น นำ

ผลการรับฟังมาประกอบการ

พิจารณาจัดทำร่าง กม.

เปิดเผยข้อมูล

๑. สภาพปัญหา

๒. ความจำเป็นที่ต้องตรา กม.

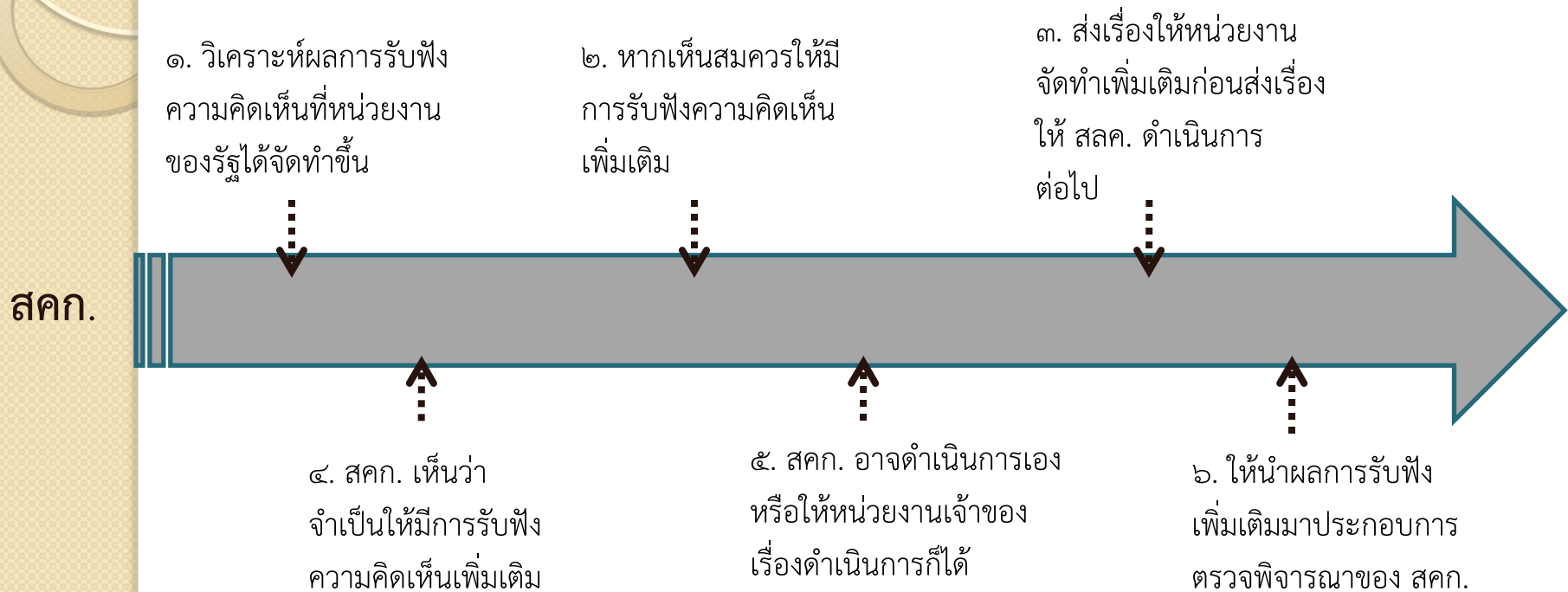
๓. หลักการสำคัญของ กม.

๔. ประเด็นที่รับฟัง

จัดทำคำชี้แจง ตาม checklist
ที่ปรับปรุงเสนอ ครม.

แนวทางการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย (ต่อ)

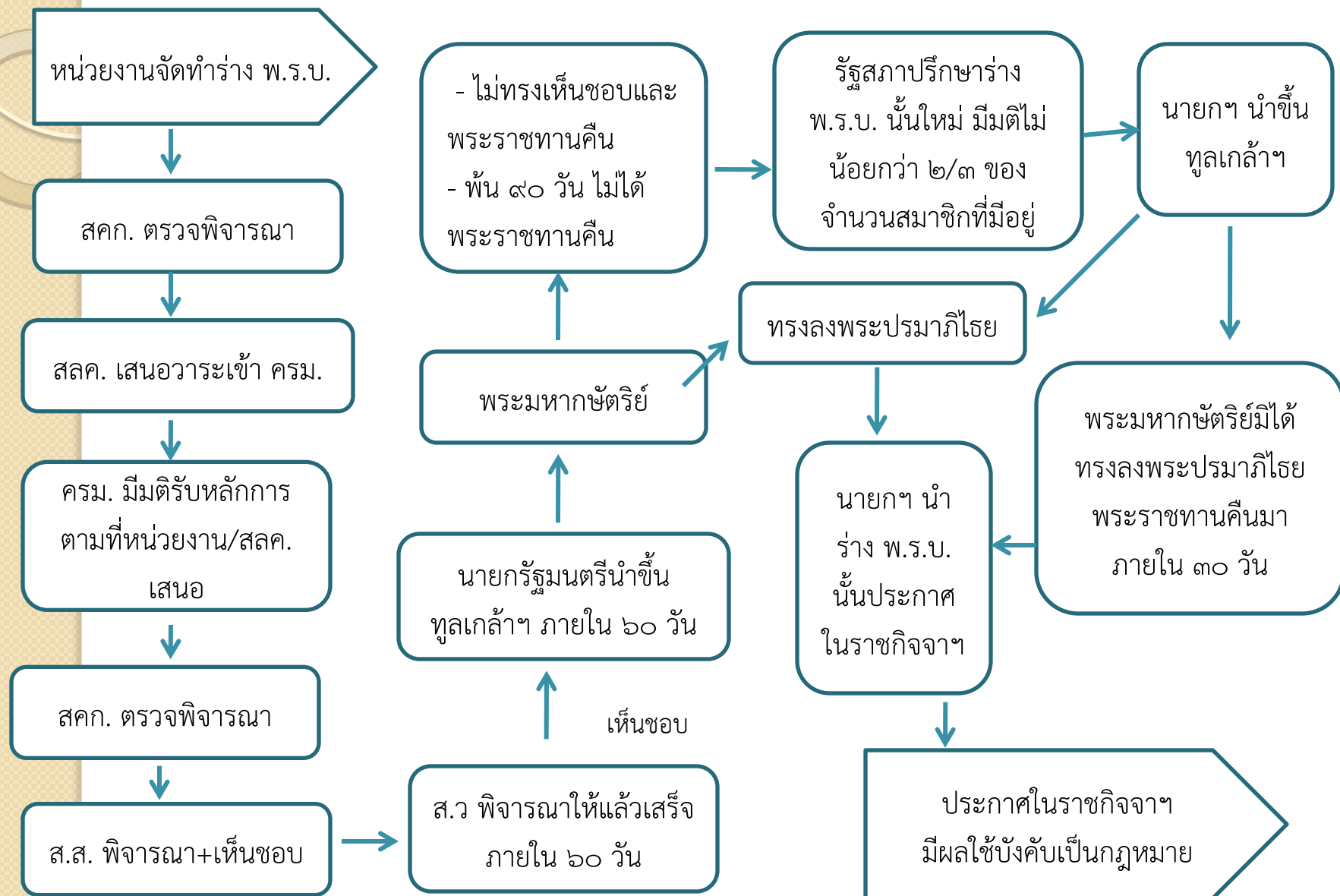
๒. ร่างกฎหมายที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของ สคก.

กรณี ร่างกฎหมายใดมีความจำเป็นเร่งด่วน หรือต้องดำเนินการเป็นความลับ

หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องจะดำเนินการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่าง กม. ให้แตกต่างจากแนวทางที่กำหนดดังกล่าวก็ได้ แต่หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องต้องแสดงเหตุผลความจำเป็นดังกล่าวต่อ ครม. เพื่อพิจารณาเป็นรายกรณี

แผนผังการตราพระราชบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

ขั้นตอนการเสนอร่างพระราชบัญญัติในปัจจุบัน

๑. กลุ่มกฎหมายและระเบียบ (ร่าง/ตรวจร่าง)

๒. อนุฯ กฎหมายและระเบียบ

๓. คณะกรรมการ (คปก.)

๔. คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย กษ.

๕. รัฐมนตรีว่าการ กษ.

๖. สำนักเลขาธิการ ครม. (สคค.)

๗. คณะรัฐมนตรีพิจารณาหลักการ

ส่ง สคค. ตรวจร่าง   ๘. สคค.ตรวจเสร็จ : ส่งกลับ

๘. สคค. ตรวจพิจารณา

๑๐. วิปรัฐบาล (รมว.ประสำนกันายก : ประธาน)

๑๑. วิป สนช. (ผู้ตรวจการแผ่นดิน : ประธาน)

๑๒. สนช. ๓ วาระ

๑. สนช. พิจารณารับหลักการ

๒. คณะกรรมาธิการ พิจารณาร่าง

๓. สนช. ลงมติเห็นชอบ

๑๓. นายกฯ นำขึ้น
ทูลเกล้าฯ

๑๔. สคค. นำประกาศในราชกิจจานุเบกษา